

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

2020-09-04

1 (8)

Dnr-2018:10842

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av grundskolors arbete
med jämställdhet vid Gullviksskolan i Malmö
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av grundskolors arbete med jämställdhet vid Gullviksskolan. Granskningen genomfördes under höstterminen 2019.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 5 december 2019, dnr 2018:10842.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Gullviksskolan senast den 5 juni 2020 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Malmö kommun har inkommit med en sådan redovisning den 4 juni 2020.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektor ett aktivt och långsiktigt jämställdhetsarbete?

Utvecklingsområde: Rektor behöver utveckla ett långsiktigt jämställdhetsarbete som utgår från identifierade behov. I detta ingår att kartlägga och följa upp jämställdhetsområden med koppling till en trygg skolmiljö, samt att, utifrån en analys av det som framkommer i kartläggningen och uppföljningen, besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Arbetet behöver omfatta hela skolans organisation samt integreras och synliggöras i de ordinarie arbetsprocesserna kring trygghet och värdegrund.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten inom detta bedömningsområde.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning arbetar lärare och skolans personal i övrigt medvetet för att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska mötas samt ges en jämställd och trygg skolmiljö?

Utvecklingsområde: Skolpersonalen behöver utveckla arbetet med att skapa en jämställd skolmiljö utanför undervisningen. I detta ingår att rektor ser till att all personal arbetar för ett likvärdigt bemötande av elever samt fortsätter att utveckla arbetet med att främja interaktionen mellan elever, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen och rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten inom detta bedömningsområde.

Utvecklingsområde: Skolpersonalen behöver regelbundet synliggöra och kritiskt granska normer kring kön i den egna verksamheten, i syfte att främja en jämställd och trygg skolmiljö. Detta kan till exempel innebära att personalen diskuterar och reflekterar över sina egna föreställningar om kön i relation till skolans värdegrund, att personalen diskuterar hur normer och förväntningar gällande kön kommer till uttryck i bemötande av elever och elevers bemötande av varandra, och att personalen diskuterar hur normer och förväntningar kring kön påverkar elevernas trygghet på skolan. I detta ingår också att rektor ger förutsättningar för sådana diskussioner.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten inom detta bedömningsområde.

Skolinspektionens samlade bedömning är att huvudmannens och rektorns utvecklingsarbete behöver fortsätta för att ytterligare höja kvaliteten inom granskningsområdet. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Bedömningsområde 1: *I vilken utsträckning leder rektor ett aktivt och långsiktigt jämställdhetsarbete?*

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektor behöver utveckla ett långsiktigt jämställdhetsarbete som utgår från identifierade behov. I detta ingår att kartlägga och följa upp jämställdhetsområden med koppling till en trygg skolmiljö, samt att, utifrån en analys av det som framkommer i kartläggningen och uppföljningen, besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Arbetet behöver omfatta hela skolans organisation samt integreras och synliggöras i de ordinarie arbetsprocesserna kring trygghet och värdegrund.

Av huvudmannens redovisning framgår att flera åtgärder vidtagits. Bland annat har Skolinspektionens kvalitetsgranskning redovisats på en arbetsplatsträff, varefter personalen inventerat vad som görs och diskuterat det fortsatta arbetet. Utifrån diskussionerna har en rad förändringar genomförts. Exempelvis har roller i olika råd och grup-

per kompletterats med uppgiften att bevaka jämställdhet, trygghetsgruppen har diskuterat HBTQ-frågor och könstillhörighet har synliggjorts i den senaste elevenkäten om trygghet.

Vidare har en jämställdhetsgrupp tillsatts som håller på att utarbeta en plan med syfte, mål, tidpunkter för aktiviteter och uppföljning, liksom en kompetensutvecklingsplan. Skolan har stöd i arbetet genom en representant från förvaltningen, som också genomfört observationer utifrån jämställdhetsaspekter i årskurs 6. Erfarenheten av observationerna används för utvecklingsarbete i alla årskurser, enligt redovisningen. En enkätundersökning har också genomförts utifrån de nationella målen för att ge en nulägesbild och utgöra underlag vid uppföljning av utvecklingsarbetet.

I redovisningen anges att förväntade effekter på sikt bland annat är att jämställdhetsarbetet blir en del av den ordinarie verksamheten och hålls levande på längre sikt genom att inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Aktiviteter som rör jämställdhet kommer att kopplas till skolans åtaganden och aktiviteterna utvärderas och redovisas årligen i skolans kvalitetsrapport.

Redovisningen beskriver också flera planerade åtgärder för höstterminen 2020. Bland annat nämns att två medarbetare går en utbildning som syftar till att verksamheten ska få verktyg att arbeta med jämställdhetsfrågor, att jämställdhetsperspektivet förs in som en punkt i checklistor, att elever genomför en fördjupad inventering av jämställdhet i skolan, att en plan för introduktion av nyanställda utarbetas kring jämställdhetsperspektivet och att ett utvecklingsarbete påbörjas för att säkerställa att jämställdhetsperspektiv blir en naturlig del av undervisningen.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning arbetar lärare och skolans personal i övrigt medvetet för att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska mötas samt ges en jämställd och trygg skolmiljö?

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Skolpersonalen behöver utveckla arbetet med att skapa en jämställd skolmiljö utanför undervisningen. I detta ingår att rektor ser till att all personal arbetar för ett likvärdigt bemötande av elever samt fortsätter att utveckla arbetet med att främja interaktionen mellan elever, oberoende av könstillhörighet.

Av huvudmannens redovisning framgår att jämställdhetsfrågor har diskuterats i flera forum med såväl personal som elever, något som ligger till grund för de delar av det systematiska kvalitetsarbetet som berör jämställdhetsfrågor. Vidare framgår att elever inte längre delas upp efter kön i aktiviteter under exempelvis raster. Bland ytterligare

åtgärder som planeras nämns att planen för skolans kvalitetsarbete kommer att innehålla aktiviteter till alla åtaganden som inkluderar jämställdhetsfrågor, att uppföljning kommer att datumsättas och att redovisning sker i skolans kvalitetsrapport. Vidare nämns bland annat att en plan för vårdnadshavares delaktighet upprättas och att skolan kommer att införa rastaktiviteter som strävar efter att inkludera alla elever. Huvudmannen skriver att eftersom jämställdhetsarbetet inte är ett enskilt åtagande kan det inte avslutas utan följer med till kommande års kvalitetsarbete. Förväntade effekter på sikt är bland annat en tryggare skolmiljö genom ökad interaktion mellan elever och en ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor i personalen.

Bedömningen var också att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Skolpersonalen behöver regelbundet synliggöra och kritiskt granska normer kring kön i den egna verksamheten, i syfte att främja en jämställd och trygg skolmiljö. Detta kan till exempel innebära att personalen diskuterar och reflekterar över sina egna föreställningar om kön i relation till skolans värdegrund, att personalen diskuterar hur normer och förväntningar gällande kön kommer till uttryck i bemötande av elever och elevers bemötande av varandra, och att personalen diskuterar hur normer och förväntningar kring kön påverkar elevernas trygghet på skolan. I detta ingår också att rektor ger förutsättningar för sådana diskussioner.

Av huvudmannens redovisning framgår att personalen getts möjlighet att diskutera två frågor om jämställdhet utifrån resultatet av Skolinspektionens kvalitetsgranskning. Vidare beskrivs att en representant från förvaltningen har genomfört observationer utifrån jämställdhetsaspekter i årskurs 6, vilket används i det fortsatta utvecklingsarbetet i alla årskurser. Bland annat nämns att observationerna visat att det sker ett gott jämställdhetsarbete i de besökta klasserna. Det framgår att personalen, genom diskussioner med elever och i personalen, kommit fram till att de måste lägga större fokus på relationsbyggande mellan pojkar och flickor, exempelvis vad gäller rastaktiviteter. Vidare anges att verksamhetens kvalitet har utvecklats på så sätt att personalen har medvetandegjorts om vikten av att undvika majoritetsdemokrati i klasser med sned könsfördelning.

Bland effekter som förväntas på längre sikt nämns att det utifrån en framtagna kompetensutvecklingsplan säkerställs att personalen ges möjlighet att regelbundet och strukturerat granska normer kring kön, i syfte att medvetandegöra hur det egna förhållningssättet påverkar skolans gemensamma förhållningssätt till jämställdhet. Ytterligare förväntade effekter anges vara en tryggare skolmiljö och ökad delaktighet som

inkluderar alla elever, att personalen blir medveten om jämställdhetsfrågor och effekten av bemötande och att varje elev ges möjlighet att skapa positiva relationer och utveckla sina förmågor oavsett kön. Även här skriver huvudmannen att eftersom jämställdhetsarbetet inte är ett enskilt åtagande kan det inte avslutas utan följer med till kommande års kvalitetsarbete. Som ytterligare planerade åtgärder nämns att ett årshjul skapas för jämställdhetsarbetet samt att skolledningen säkerställer att personalen ges möjlighet att diskutera frågor kring normer, värderingar och förväntningar på elever vid exempelvis arbetsplatsträffar och ämnesgruppsmöten.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef

Signerat av: Cecilia Kjellman

X Anna Johansson

Föredragande

Signerat av: Anna Johansson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Gransknings-rapport/Kvalitetsgranskning/grundskolors-arbete-med-jamstalldhet/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Bedömningsområde 1

1 kap. 4-5 §§, 2 kap. 8 och 25 §§ samt 4 kap. 3-5 §§ skollagen. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper samt 2.8 Rektorns ansvar. Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete —för skolväsendet (SKOLFS 2012:98), s. 11-12, 27.

Bedömningsområde 2

1 kap. 4-5 §§ skollagen. 2 kap. 25 § skollagen. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, En likvärdig utbildning. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37), 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Skolans uppdrag